

VROM-Inspectie
*Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer*

Uitvoering motie Poppe/Boelhouwer containers met gevaarlijke gassen

Rapportage van de samenwerkende inspecties

Datum 20 januari 2010
Status Definitief

Colofon

VROM-Inspectie
Directie Uitvoering
Programma Milieugevaarlijke Stoffen
Rijnstraat 8
Postbus 16191
2500 BD Den Haag

Deze publicatie is te downloaden via
www.vrominspectie.nl

Publicatienummer: 9318

Datum publicatie: januari 2010

Inhoud

Inleiding.....	4
1 Werkwijze.....	6
1.1 Selectie van containers.....	6
1.2 Controle van de containers.....	6
1.3 Uitgasprocedure (vanaf 1 mei 2009)	7
1.4 Vervolgacties AI en VWA.....	8
1.5 Vastlegging gegevens.....	8
2 Resultaten havencontroles	9
2.1 Aantallen containers en overschrijdingen grenswaarde	9
2.2 Onderscheid actief gegast versus uitdampend gas.....	10
2.3 Herkomst van de containers	11
2.4 Samenvatting resultaten	11
3 Ondernomen acties	12
3.1 Algemeen.....	12
3.2 Arbeidsveiligheid.....	12
3.3 Consumentenveiligheid	13
4 Samenvatting resultaten en ondernomen acties.....	15

Bijlage 1	Procedure controle containers
Bijlage 2	Wet- en regelgeving

Inleiding

In de praktijk blijkt dat een deel van de containers die aankomen in de Nederlandse havens gasvormige stoffen bevatten. Soms doen deze gasvormige stoffen zich voor in concentraties die uitstijgen boven de (wettelijke) grenswaarden¹ voor de beroepsbevolking, hierna genoemd: grenswaarde. Deze gasvormige stoffen bevinden zich in de containerlucht tussen en in de getransporteerde goederen. Het zou daarom beter zijn om te spreken over "stoffen in de containerlucht", maar omwille van de leesbaarheid wordt aangesloten bij de meer gangbare aanduiding "gevaarlijke gassen in containers".

Het gaat enerzijds om stoffen die bewust zijn toegevoegd om te voorkomen dat insecten en andere organismen via materialen worden ingevoerd in Europa (actief gegast) en anderzijds om stoffen die uit de daarin vervoerde producten uitdampen (niet actief gegast). Bij de bewust toegevoegde stoffen gaat het om bestrijdingsmiddelen zoals bijvoorbeeld methylbromide en fosfine. In sommige gevallen worden deze bestrijdingsmiddelen toegevoegd om tegemoet te komen aan internationale fytosanitaire eisen of aan eisen van afnemers. Bij de stoffen die afkomstig zijn uit de producten in de container gaat het bijvoorbeeld om oplosmiddelen, zoals methyleenchloride, benzeen en toluen die zijn achtergebleven na het productieproces en tijdens het transport vrijkomen in de container.

De risico's van containers die gevaarlijke gassen bevatten betreffen vooral risico's voor werknemers bij het openen van de containers en risico's voor consumenten bij gebruik van de vervoerde producten. Om deze risico's te beheersen moeten de juiste voorzorgmaatregelen worden getroffen aan het einde van de keten, bijvoorbeeld bij het openen van een container.

Naar aanleiding van incidenten die hebben plaatsgevonden bij het onvoorbereid openen van containers zijn Kamervragen gesteld en is er een motie ingediend door de Kamerleden Poppe en Boelhouwer. Deze motie is door de Kamer gesteund. De motie heeft onder andere als doel "het inrichten van een samenwerkend handhavingsteam bestaande uit de VROM-Inspectie en andere handhavende inspecties met als taak per jaar gericht minimaal 1.000 containers te controleren op gassing met bestrijdingsmiddelen." Door de regering is toegezegd deze motie uit te voeren.

Al vóór de uitvoering van de motie is door de Arbeidsinspectie (AI), Belastingdienst/Douane, Inspectie Verkeer en Waterstaat (IVW), Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) en de VROM-Inspectie (VI) een 'Convenant inzake samenwerking bij de controle van gevaarlijke gassen in importcontainers' afgesloten. De in dit convenant afgesproken samenwerking heeft tot doel een grotere effectiviteit en efficiëntie van het toezicht op de naleving van regelgeving voor gevaarlijke gassen in importcontainers te realiseren.

Op 20 mei 2009 is in een tussenrapportage over het eerste deel van de 1.000 controles (523) gerapporteerd aan de Tweede Kamer. Deze rapportage van de samenwerkende inspectiediensten en de Douane is een rapportage over het totaal van de 1.053 controles uitgevoerd in de periode van 1 oktober 2008 tot 1 oktober 2009.

¹ Voorheen MAC-waarde.

Vanaf 1 mei 2009 is de uitvoering van de motie Poppe/Boelhouwer aangescherpt, zoals minister Cramer heeft toegezegd in de brief aan de Tweede Kamer van 27 februari 2009 (kenmerk RB2009017176, TK22343, nr. 224). De aangescherpte werkwijze is in deze rapportage beschreven.

In bijlage 1 is de procedure voor de controle van containers door de Inspectiediensten opgenomen.

De relevante wet- en regelgeving op basis waarvan inspecties van containers plaats vinden, is opgenomen in bijlage 2 van deze rapportage.

1 Werkwijze

1.1 Selectie van containers

Voor de selectie van de containers worden vier selectiemethoden gebruikt.

1. Een aselechte steekproef (250 stuks).
2. Een selectie op basis van de vervoersregelgeving voor gevaarlijke stoffen (150 stuks).
3. Een selectie op basis van douaneregeling én op basis van goederensoorten en landen van herkomst (500 stuks).
4. Een selectie uitsluitend op basis van goederensoorten en landen van herkomst (100 stuks).

Op deze wijze worden ten minste 1.000 containers geselecteerd die vervolgens worden gecontroleerd op de aanwezigheid van gevaarlijke gassen.

In de periode van 1 oktober 2008 tot 1 oktober 2009 zijn volgens selectiemethode 1 iets meer dan 250 containers geselecteerd. Met selectiemethode 2 is minder dan de helft van het voorgenomen aantal geselecteerd (ruim 40%). In selectiemethode 3 is ongeveer 90% van het voorgenomen aantal containercontroles geselecteerd. De geringere aantallen geselecteerde containers in de selectiemethoden 2 en 3 zijn gecorrigeerd doordat binnen selectiemethode 4 bijna drie keer zoveel containers zijn geselecteerd. De verschillen tussen voorgenomen en gerealiseerde aantallen hebben geen nadelige gevolgen gehad voor de kwaliteit van de uitvoering.

In 2008 is door de samenwerkende diensten begonnen met een risicoanalyse om systematisch kennis van het probleem te krijgen. Voor de controles tussen 1 oktober 2008 en 1 oktober 2009 was er echter nog geen sterke relatie gevonden tussen het soort goederen en de concentraties gassen. Ook een relatie met de landen van herkomst was nog moeilijk te leggen. Er waren slechts drie indicaties van relaties: voedingsmiddelen lijken meer gegast te zijn, kleding en schoenen uit Zuidoost Azië lijken meer industriële chemicaliën uit te dampen en Azië heeft een belangrijk aandeel in de totale containerstroom.

Door het ontbreken van een duidelijke relatie tussen de soorten goederen en de concentraties gassen, is de selectie voor een belangrijk deel (zie bovengenoemde beschrijving van methoden) gericht op goederen waarmee consumenten intensief en/of langdurig contact hebben, zoals schoenen, matrassen, kleding, voeding, tabak, speelgoed en medicijnen. Door het belangrijke aandeel van Azië in de totale containerstroom hebben de meeste geselecteerde containers Azië als herkomst.

1.2 Controle van de containers

De geselecteerde containers zijn in de periode van 1 oktober 2008 tot 1 oktober 2009 gecontroleerd volgens een vooraf vastgestelde procedure die is vastgelegd in het plan van aanpak 'Operatie Tegengas' voor de periode tot 1 mei 2009 en in het plan van aanpak 'Operatie Tegengas II' voor de periode na 1 mei 2009. In het plan van aanpak 'Operatie Tegengas II' is de aangescherpte werkwijze is opgenomen.

De procedure is samengevat weergegeven in bijlage 1 van deze rapportage. De hoofdlijn van de procedure is dat eerst een indicatieve meting wordt uitgevoerd. Als deze meting positief uitvalt (dat wil zeggen dat één of meerdere gevaarlijke

gassen in de containerlucht worden gemeten), dan wordt een luchtmonster genomen en geanalyseerd in een laboratorium.

Wanneer het resultaat van de laboratoriumanalyse boven de grenswaarde voor de beroepsbevolking uit blijkt te komen, informeren de diensten die de metingen in de haven (laten) uitvoeren (IVW, Douane en VI) de AI conform de vastgelegde procedure. De VWA wordt geïnformeerd bij een concentratie gevaarlijk gas dat zich boven tienmaal de grenswaarde bevindt. Zie voor een toelichting hierop de beantwoording van vragen van de Kamerleden Poppe, Boelhouwer en Neppéus (ingezonden 4 februari 2009, Kamervragen met antwoord 2008-2009, nr. 1745, Tweede Kamer).

Vanaf 1 mei 2009 is de werkwijze gehanteerd dat containers waarbij een gevaarlijk gas boven de grenswaarde is gemeten, de haven pas mogen verlaten nadat deze gasvrij zijn gemaakt (concentratie gevaarlijke gassen onder grenswaarde)². Hiertoe dient een uitgasprocedure te worden gevolgd zoals in paragraaf 1.3 is beschreven (zie ook stroomschema 2 van bijlage 1).

1.3 Uitgasprocedure (vanaf 1 mei 2009)

Bij de uitgasprocedure wordt onderscheid gemaakt in twee 'typen' containerstromen, namelijk:

- Containers die actief zijn gegast en zijn voorzien van een waarschuwingssticker.
- Overige containers zonder waarschuwingssticker.

Actief gegaste container met een waarschuwingssticker

Na selectie wordt de container door de ladingbelanghebbende aangeboden aan de inspectiedienst voor een indicatieve meting. Als de gemeten concentratie lager is dan de grenswaarde, wordt de container doorgelaten. Bij overschrijding van de grenswaarde, wordt de betreffende container vastgehouden totdat vaststaat dat de eindontvanger hiermee verantwoord om zal gaan.

Overige containers, zonder waarschuwingssticker

Dit betreffen zowel containers die actief gegast zijn als containers waarin gas aanwezig is in een concentratie boven de grenswaarde als gevolg van het uitdampen van middelen uit producten (niet actief gegast).

De ladingbelanghebbende krijgt de opdracht om de container in de haven (in het daarvoor bestemde gasvak) te ontgassen. Na ontgassing, gevolgd door een wachttijd van 48 uur, wordt de container door de ladingbelanghebbende aangeboden aan de inspectiedienst voor een indicatieve meting. De genoemde wachttijd is bedoeld om vast te kunnen stellen of de concentratie in de container weer is opgelopen tot boven de grenswaarde. Als dat het geval is, wordt de container niet vrijgegeven en dient de ladingbelanghebbende de eigen procedure van ontgassen inclusief wachttijd opnieuw uit te voeren. Daarna wordt de container opnieuw aangeboden aan de inspectiedienst die weer een meting uitvoert. Dit proces wordt zonodig herhaald totdat de concentratie in de container voldoende laag is (onder de grenswaarde). Pas dan mag de container worden doorgestuurd.

Om het geheel niet onwerkbaar te maken en containers niet onnodig lang in het gasvak op te houden, is een maximale termijn van twee maanden aangehouden voor de procedure van ontgassen, meten en zonodig opnieuw ontgassen. Indien de container dan nog steeds gas bevat, wordt met de ladingbelanghebbende een afspraak gemaakt hoe deze container en de inhoud ervan in het verdere traject zal worden aangepakt. De ladingbelanghebbende kan er ook voor kiezen de container

² Waarbij de uitgasprocedure maximaal twee maanden duurt (zie voor verdere uitleg paragraaf 1.3 en bijlage 1).

binnen de termijn van twee maanden terug te sturen naar het land van herkomst of de inhoud te laten vernietigen.

1.4 Vervolgacties AI en VWA

De AI neemt naar aanleiding van de ontvangen informatie contact op met het bedrijf waarop de informatie betrekking heeft en zal de eindontvanger (het bedrijf waar de container feitelijk geopend en gelost wordt) erop wijzen dat de betrokken container pas geopend mag worden wanneer voldaan is aan de arboregeling. Dit houdt in dat het bedrijf preventieve maatregelen moet nemen om blootstelling van werknemers aan gevaarlijke stoffen te voorkomen. De AI controleert vervolgens of het betreffende bedrijf de arboregeling op dit gebied naleeft.

De VWA voert naar aanleiding van de ontvangen informatie in de meeste gevallen³ een controle uit bij het bedrijf waarop de informatie betrekking heeft. Hierbij wordt gecontroleerd of het betreffende bedrijf maatregelen heeft genomen voor het veilig op de markt brengen van het product als zodanig of na verwerking tot eindproduct. Als het veilig op de markt brengen niet mogelijk is, wordt gecontroleerd of het product is teruggestuurd of vernietigd. Eigen monsteronderzoek door de VWA kan onderdeel zijn van de controle.

1.5 Vastlegging gegevens

De verkregen informatie uit de controles is door de Inspectie Verkeer en Waterstaat vastgelegd in een centrale databank. De volgende gegevens worden vastgelegd:

- Selectiemethode
- Volgnummer/aantal
- Containernummer
- Scheepsnaam
- Rederij/scheepslijn
- Route schip
- Afzender
- Herkomst/oorsprong van de zending
- Ontbieder/ontvanger/importeur
- Type lading
- Verpakkingsmiddel
- Buitentemperatuur
- Controlerende dienst/indicatieve meting door
- Datum/ tijd indicatieve meting + resultaten
- Nameting (indicatief) IVW/VI ja/nee; datum/tijd + resultaten
- Datum/tijd luchtmonsterneming
- Datum/tijd ontvangst van analyseresultaten + resultaten
- Actieve stof en concentratie (indien van toepassing)
- Vaststelling: 1 niets aangetroffen, 2 niets aangetroffen maar wel etiket, 3 gevaarlijke atmosfeer, niet zijnde gegast, 4 gegast met etiket en 5 gegast zonder etiket
- Doorgegeven aan AI/VWA; datum/tijd
- Terugkoppeling AI en VWA (ondernomen acties en resultaten daarvan)
- Genomen handhavingsmaatregelen door uitvoeringsteam in de haven
- Datum vrijgave of overname van blokkade

³ In gevallen dat er nog een bewerking van het product plaatsvindt (bijvoorbeeld het branden van noten), informeert de VWA het bedrijf over de meting die heeft plaatsgevonden.

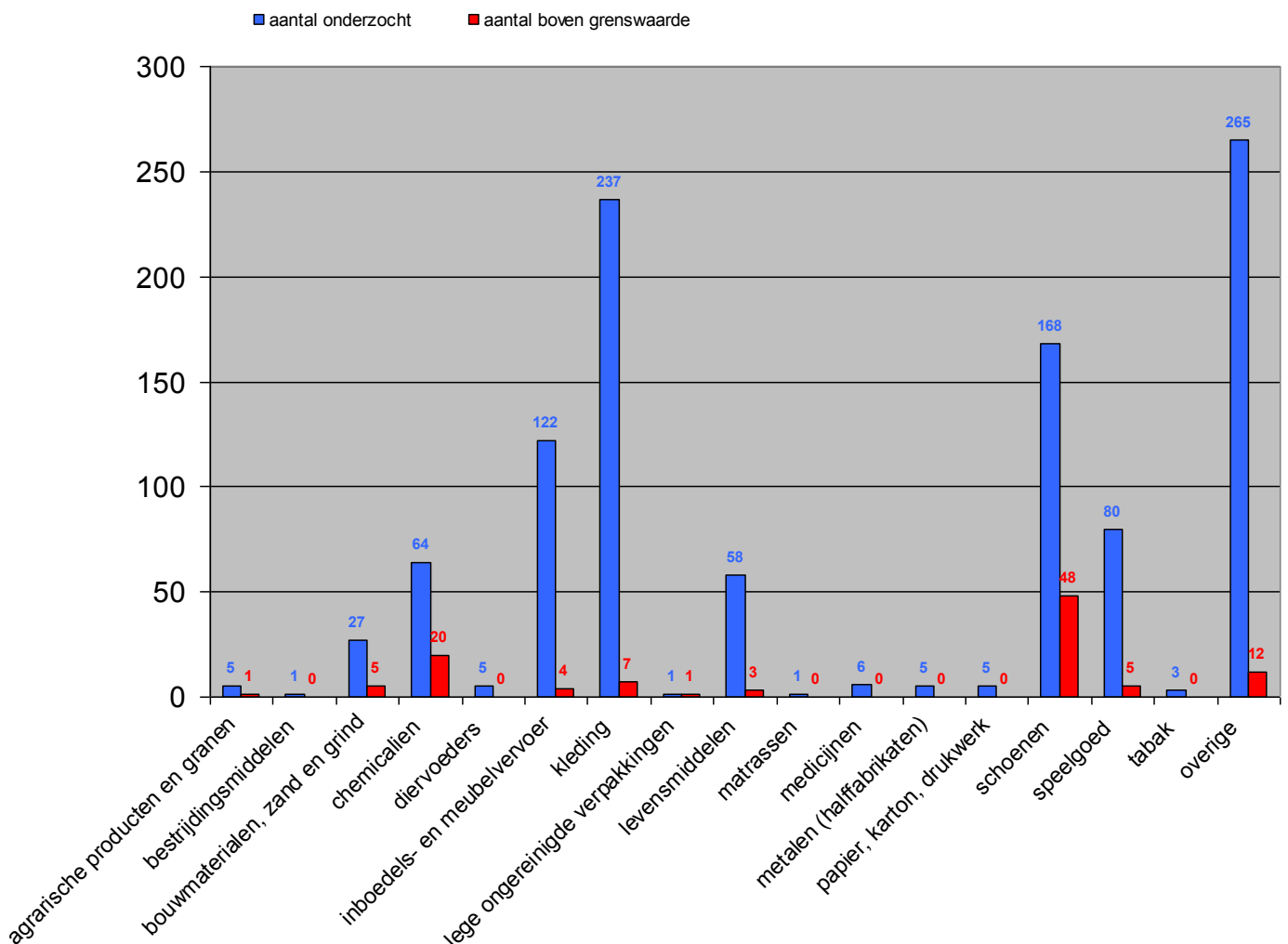
2 Resultaten havencontroles

2.1 Aantallen containers en overschrijdingen grenswaarde

Totaal zijn 1.053 containers onderzocht tussen 1 oktober 2008 en 1 oktober 2009 in het kader van de motie Poppe/Boelhouwer.

In grafiek 1 is weergegeven hoe dit aantal is verdeeld over de verschillende soorten lading. In deze grafiek is ook aangegeven in hoeveel gevallen een overschrijding van de grenswaarde is aangetroffen.

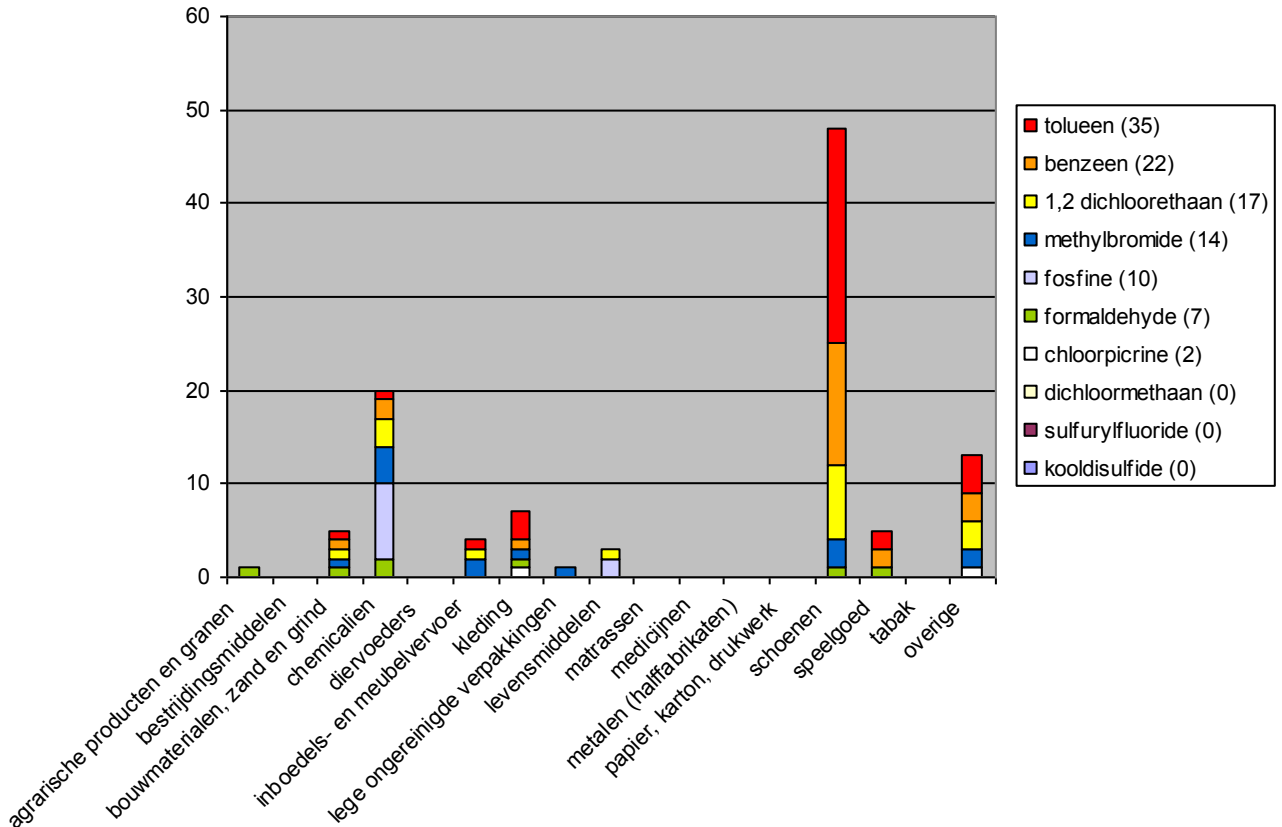
Grafiek 1: Aantal containers en aantal boven grenswaarde

In vergelijking met de tussenrapportage eerder dit jaar zijn de ladingsoorten verder uitgesplitst. Toegevoegd zijn de ladingsoorten diervoeders, matrassen, medicijnen, schoenen, speelgoed en tabak. In de tussenrapportage waren deze ladingsoorten ondergebracht bij de categorie 'overige'.

In grafiek 2 is per soort container weergegeven hoe vaak welke gassen zijn aangetroffen met een concentratie boven de grenswaarde. In totaal waren dat 106 containers (circa 10% van het aantal onderzochte containers). In zestien gevallen was de gemeten concentratie groter dan tienmaal de grenswaarde. Voor de resultaten en ondernomen acties wordt verwezen naar de paragrafen 3.2. (arbeidsveiligheid) en 3.3. (consumentenveiligheid).

Grafiek 2: Aantal malen dat een gevaarlijk gas is aangetroffen boven de grenswaarde

2.2 Onderscheid actief gegast versus uitdampend gas

Om vast te stellen of sprake is van een actief gegaste container, kan niet alleen naar de soorten gas worden gekeken die worden gebruikt als bestrijdingsmiddel. Ook andere aspecten moeten worden beoordeeld. Relevante aspecten zijn of sprake is van een relatie tussen het aangetroffen gas en de lading in de container of dat er zichtbare aanwijzingen zijn, zoals afgeplakte ventilatieopeningen, informatie op de ladingdocumenten, een gassingsverklaring en verpakkingen van bestrijdingsmiddelen in de container.

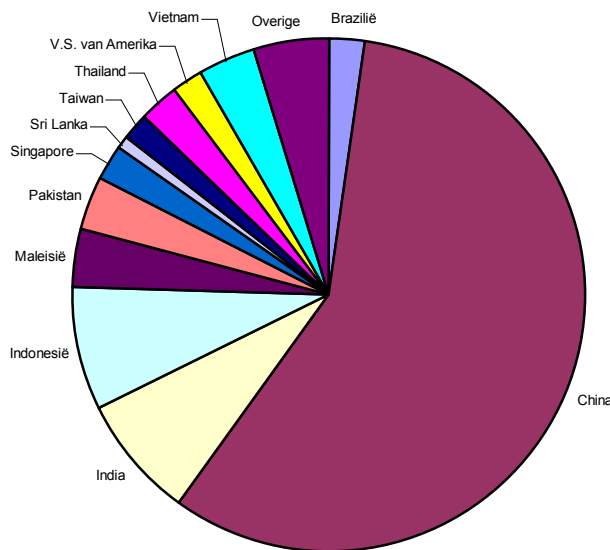
Op basis van de hiervoor beschreven aspecten, is vastgesteld dat zeventien van de 106 containers met een concentratie boven de grenswaarde actief waren gegast. Ten opzichte van het totale aantal onderzochte containers (1.053) is dat minder dan 2%.

Van de zeventien actief gegaste containers was slechts één container voorzien van een waarschuwingssticker. Op de overige zestien containers ontbrak de waarschuwingssticker en was in de documentatie ook niet aangegeven dat de container gegast was.

2.3 Herkomst van de containers

Het merendeel van de gecontroleerde containers is afkomstig uit China (58%), Indonesië (8%) en India (8%). In grafiek 3 is de selectie van gecontroleerde containers weergegeven gerelateerd aan het land van herkomst. De landen uit de categorie 'overige' zijn: Argentinië, Bosnië-Herzegovina, Cambodja, Egypte, Frankrijk, Ierland, Japan, Malta, Mexico, Nederland, Panama, Filipijnen, Portugal, Rusland, Sierra Leone, Turkije, Verenigde Arabische Emiraten, Zuid Korea en Zuid Afrika.

Grafiek 3: Landen van herkomst

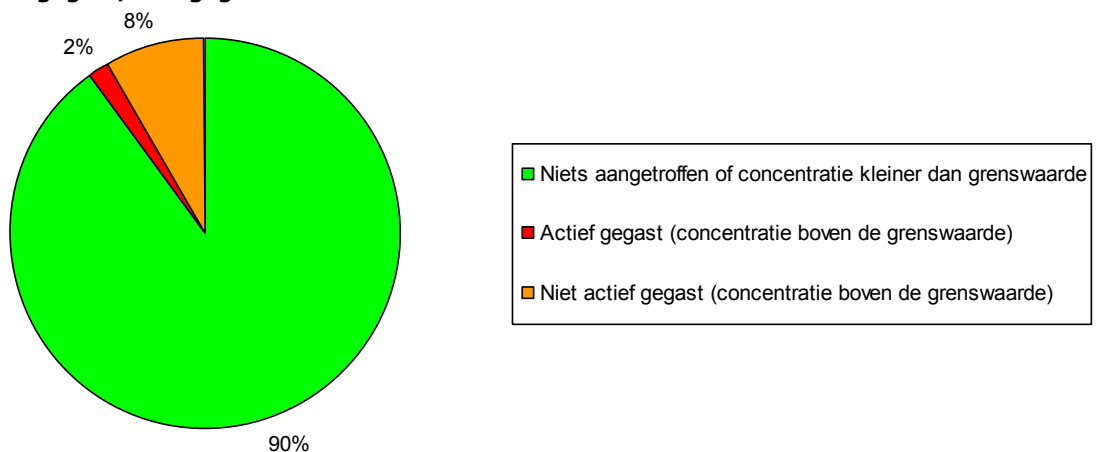

2.4 Samenvatting resultaten

Van de onderzochte 1.053 containers is bij 106 containers (10%) een gevaarlijk gas aangetroffen met een concentratie boven de grenswaarde. Bij zestien van de 106 containers was de concentratie groter dan tienmaal de grenswaarde.

Van de 106 containers waren zeventien containers actief gegast (2%) en bij de overige 89 containers (8%) waren de gassen afkomstig uit de lading zelf. Van de zeventien containers die actief zijn gegast met een bestrijdingsmiddel was één container voorzien van de verplichte waarschuwingssticker. In grafiek 4 zijn de verdelingen boven/onder grenswaarde en gegast/niet-gegast weergegeven.

Grafiek 4: Verdeling van containers met gas boven/onder grenswaarde en gegast/niet-gegast

3 Ondernomen acties

3.1 Algemeen

Als gevolg van de opstartfase van de 'Operatie Tegengas' zijn in het begin niet alle containers met een te grote hoeveelheid gevaarlijk gas gemeld aan de AI en VWA en konden niet alle gemelde containers door hen in behandeling worden genomen. De oorzaken hiervoor waren de nog in ontwikkeling zijnde werkwijze en het onbedoeld selecteren van containers die bestemd bleken te zijn voor buitenlandse ontvangers. Begin 2009 is ervoor gezorgd dat de containers met een buitenlandse bestemming niet meer in de selectie voorkomen, maar desondanks bleek een aantal containers geselecteerde containers uiteindelijk toch bestemd te zijn voor de buitenlandse markt.

Van de 106 containers met een concentratie boven de grenswaarde zijn 72 containers in behandeling genomen door de AI. Van de zestien containers met een concentratie hoger dan tienmaal de grenswaarde zijn door de VWA twaalf containers in behandeling genomen. De overige containers hadden een buitenlandse bestemming.

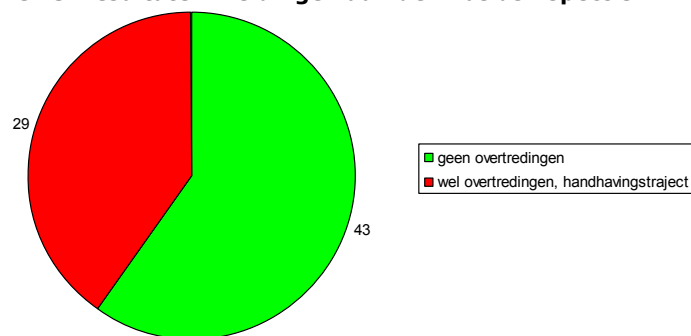
3.2 Arbeidsveiligheid

De resultaten van de meldingen die de AI gedurende de looptijd van de operatie in behandeling heeft genomen, zijn weergegeven in tabel 1 en grafiek 5.

Tabel 1: resultaten meldingen aan de Arbeidsinspectie

Resultaat	Aantal
geen overtredingen	43
wel overtredingen, handhavingstraject	29
totaal in behandeling genomen	72

Grafiek 5: resultaten meldingen aan de Arbeidsinspectie

Als gevolg van de acties is de bekendheid met het probleem van de gegaste containers bij werkgevers verder toegenomen. Mede naar aanleiding van een aantal incidenten is ook de bereidheid om maatregelen te treffen verhoogd. Behalve de specifieke containers die in het kader van 'Operatie Tegengas' zijn gecontroleerd, zijn bij ontvangende bedrijven ook andere containers in beeld gekomen. Het effect is dat door het bedrijfsleven vele tienduizenden containers gecontroleerd zullen worden op de aanwezigheid van schadelijke gassen.

Hieronder worden de resultaten nader beschreven.

Geen overtredingen

Bij achttien meldingen is tijdens een controle vastgesteld dat er sprake was van adequate naleving.

Bij 25 meldingen was een bedrijf reeds eerder (in het kader van een recent inspectieproject of melding) door de Arbeidsinspectie op dit specifieke onderwerp geïnspecteerd en was er in dat kader handhavend opgetreden. Deze bedrijven beschikten zodoende over de juiste procedures zodat de meldingen door de inspecteurs telefonisch konden worden afgehandeld. In twee van deze meldingen is een inspecteur van de Arbeidsinspectie daadwerkelijk bij de lossing van goederen uit een container aanwezig geweest, omdat na twee maanden ontgassingsprocedure de grenswaarde nog werd overschreden. In één geval leidden de ladinggegevens alleen naar een factuuradres en kon geen verdere inspectie worden uitgevoerd.

Wel overtredingen, handhavingstraject

Het handhavingstraject dat als gevolg van 29 meldingen werd gestart, richtte zich voornamelijk op het voorkomen van blootstelling van werknemers aan voor de gezondheid schadelijke concentraties van gevaarlijke stoffen. Werkgevers moeten in het bezit zijn van procedures om te voorkomen dat werknemers schade aan hun gezondheid kunnen oplopen. In deze procedures moeten maatregelen zijn opgenomen die beschrijven hoe blootstelling moet worden voorkomen. Binnenkomende containerstromen moeten in kaart worden gebracht en op basis van die informatie moeten maatregelen worden genomen.

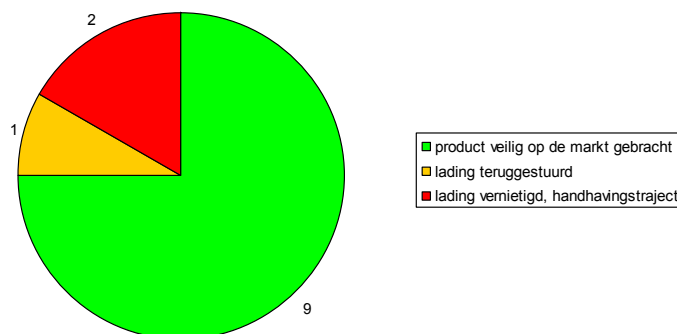
3.3 Consumenteneiligheid

De resultaten van de meldingen die de VWA gedurende de looptijd van de operatie in behandeling heeft genomen, zijn weergegeven in tabel 2 en grafiek 6.

Tabel 2: resultaten meldingen aan de Voedsel en Waren Autoriteit

Resultaat	Aantal
product veilig op de markt gebracht	9
lading teruggestuurd	1
lading vernietigd, handhavingstraject	2
totaal in behandeling genomen	12

Grafiek 6: resultaten meldingen aan de Voedsel en Waren Autoriteit

Hieronder worden de resultaten nader beschreven.

Product veilig op de markt gebracht/geen actie

De 9 containers waarvan de inhoud veilig op de markt zijn gebracht, danwel waar door de VWA geen verdere actie op is ondernomen, zijn in onderstaand overzicht weergegeven.

1	Schoenen	Gasvrij gemaakt in opdracht van de eindontvanger, waarna het bedrijf een monster van de partij heeft genomen voor aanvullende analyse en risicobeoordeling. Het bedrijf heeft aangetoond dat de gemeten concentratie in het product geen risico meer vormde voor de consument, waarna de partij is vrijgegeven voor verkoop.
2	Schoenen	De importeur heeft het product laten onderzoeken door een extern laboratorium, waarbij een zeer lage concentratie is gemeten en is vastgesteld dat er geen risico meer is voor de volksgezondheid. De resultaten van het onderzoek zijn bevestigd door onderzoek in eigen laboratorium van de VWA.
3	Gember	Gasvrij gemaakt in opdracht van de eindontvanger. De goederen zijn behandeld conform de Algemene levensmiddelenverordening (178/2002/EG).
4	Rijst	Uit onderzoek dat de importeur bij het uitladen heeft laten uitvoeren bleek dat de grenswaarde niet werd overschreden. Bij onderzoek van een productmonster zijn geen residuen van bestrijdingsmiddelen aangetroffen.
5	Cashewnoten	Lading ontgast, waarna de noten zijn gebrand. Daarmee zijn al de overgebleven gassen verdwenen uit het product en kon het verder worden verhandeld.
6	Rieten tuinschermen	Door het bedrijf in de buitenlucht gelost vóór actie van VWA en was niet meer te traceren.
7	Plafondlampen, fotolijstjes en keramische messen	Het betreft niet-poreuze producten, waarvan het risico zeer laag is. Vanwege een te late melding, waardoor deze artikelen al op de markt waren gekomen, is gelet op het verwaarloosbare risico verder geen onderzoek ingesteld.
8	Damesschoenen	De importeur heeft de schoenen laten onderzoeken door een laboratorium, waarbij bleek dat er geen benzeen en toluen meer in de schoenen aanwezig was. Dit is bevestigd door onderzoek in eigen laboratorium van de VWA.
9	Cashewnoten	Lading ontgast, waarna de noten zijn gebrand. Daarmee zijn al de overgebleven gassen verdwenen uit het product en kon het verder worden verhandeld.

Lading teruggestuurd

Eén container (beeldjes van epoxyhars) is naar het moederbedrijf in de VS verscheept voor nader onderzoek.

Lading vernietigd, handhavingstraject

Bij een container met speelgoed bleek de importeur de inhoud van de container al te hebben verhandeld, ondanks de waarschuwingsbrief van het handhavingsteam. De importeur heeft op last van de VWA alle producten uit de betreffende container teruggehaald uit de handelsketen. De VWA heeft twee boeterapporten opgelegd voor de producten waarin de te hoge concentraties gevaarlijk gas zijn aangetroffen. Een schriftelijke waarschuwing is gegeven voor het niet opvolgen van de regels van de Richtlijn algemene productveiligheid, omdat de ondernemer heeft nagelaten om na te gaan of de producten wel voldoende veilig waren. De producten met de te hoge concentraties gevaarlijk gas zijn vernietigd. De overige producten heeft het bedrijf laten onderzoeken door een onderzoeksbureau. Op basis van de uitkomsten daarvan (geen gevaarlijke gassen aanwezig) zijn deze overige producten opnieuw in de handel gebracht.

Bij een container met boeddha-beeldjes bleek dat de producten niet gasvrij te krijgen waren. De ondernemer heeft deze lading laten vernietigen.

4 Samenvatting resultaten en ondernomen acties

Resultaten

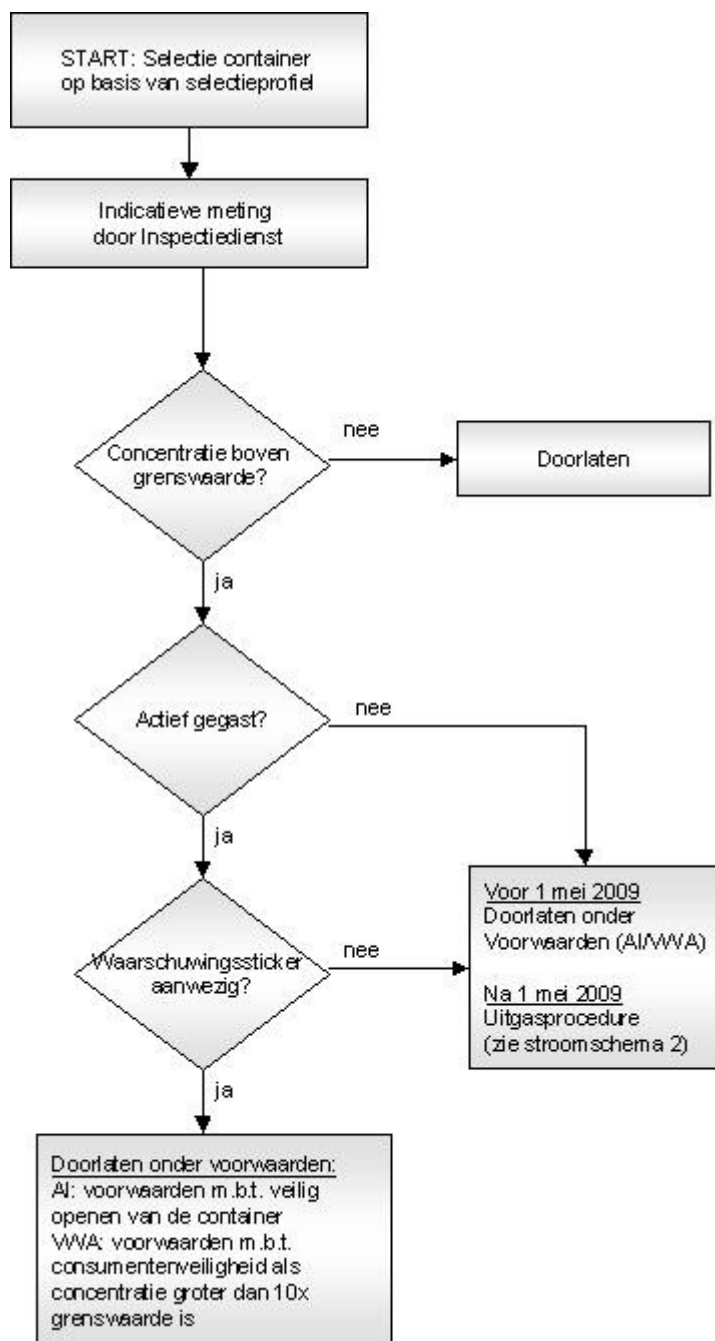
- Van 1 oktober 2008 tot 1 oktober 2009 zijn 1.053 containers door het uitvoeringsteam in de haven gecontroleerd.
- Het merendeel van de gecontroleerde containers komt uit China (58%).
- Er zijn in 106 containers (10%) gevaarlijke gassen boven de grenswaarde aangetroffen. Dit percentage van 10% lijkt laag, maar past nog wel binnen de bandbreedte die de afgelopen jaren is geconstateerd (zie RIVM-rapport Trendanalyse uit 2007; rapportnummer 609321001/2007).
- Zeventien containers (2%) bleken actief gegast met een bestrijdingsmiddel, waarvan één container was voorzien van de verplichte waarschuwingsticker. Bij de overige 89 containers (8%) waren de gassen afkomstig uit de lading zelf.
- Bij zestien containers is een gevaarlijk gas aangetroffen boven tienmaal de grenswaarde (2%).
- De gevaarlijke gassen die het meest zijn aangetroffen zijn in afnemend aantal van voorkomen toluen, benzeen, 1,2-dichloorethaan, methylbromide, fosfine, formaldehyde en chloorpicrine.

Ondernomen acties

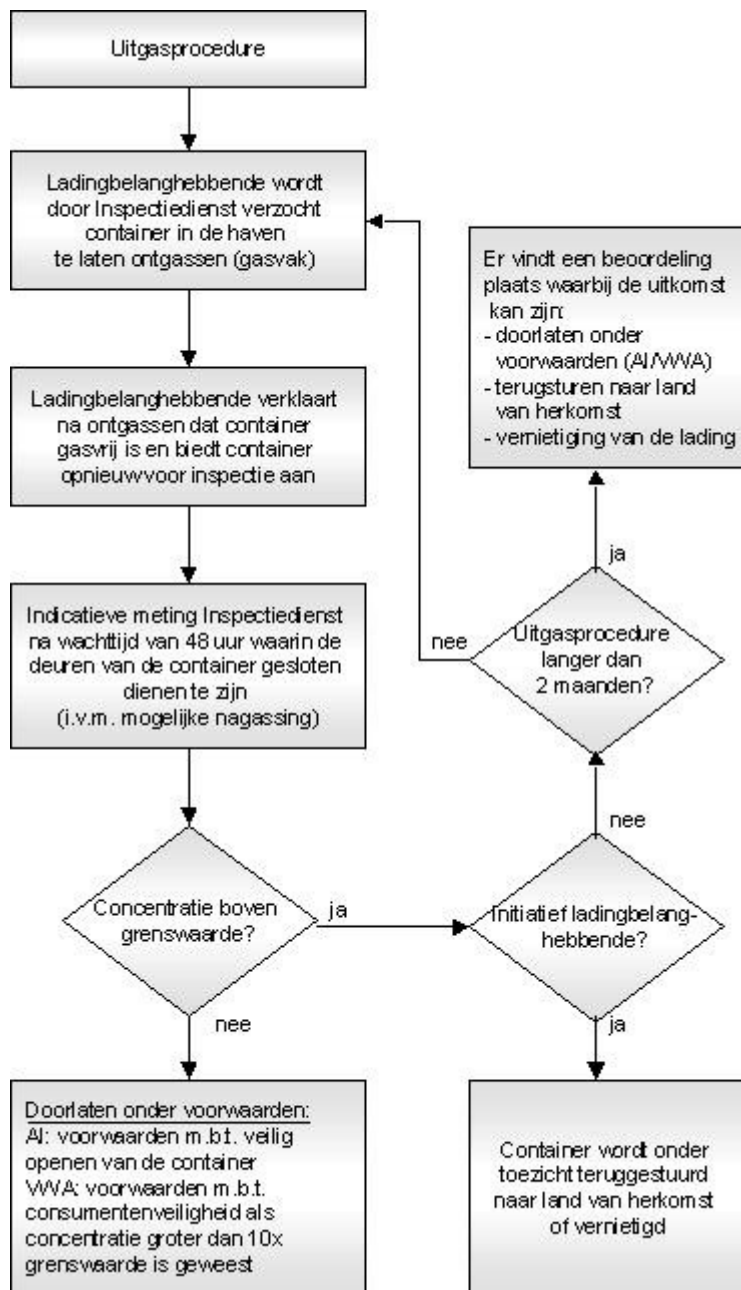
- De AI heeft 72 meldingen/containers in behandeling genomen. Bij 29 meldingen/containers is een handhavingstraject gestart. Bij 18 meldingen/containers heeft de AI de gemelde zaken in orde bevonden. Bij 25 meldingen/containers betrof het bedrijven waar reeds in een eerder stadium door de Arbeidsinspectie op dit specifieke onderwerp was geïnspecteerd en gehandhaafd. Deze bedrijven beschikten zodoende reeds over adequate procedures waardoor de meldingen telefonisch konden worden afgehandeld.
- De VWA heeft 12 containers in behandeling genomen. Bij 9 containers is de lading veilig op de markt gebracht. Bij één container is een deel van de lading vernietigd en is het andere deel veilig op de markt gebracht. Bij een andere container is de gehele lading vernietigd. In één geval is de container voor nader onderzoek naar het moederbedrijf in Amerika verscheept.

BIJLAGE 1: Procedure controle containers

Stroomschema 1: van selectie tot uitgasprocedure/doorlaten

Stroomschema 2: uitgasprocedure (vanaf 1 mei 2009)

BIJLAGE 2: Wet- en regelgeving

Algemeen

Het transport van goederen over de wereld leidt tot de wens om het transport van schadelijke organismen of om bederf van de goederen te voorkomen. Er is geen regelgeving die verplicht stelt dat containers met goederen in het algemeen behandeld moeten worden om schadelijke organismen te doden. Sinds eind jaren 90 is een Europese richtlijn⁴ van kracht, die onder andere voorschrijft dat stuw hout (pallets) afkomstig uit bepaalde landen (met name China) behandeld moet zijn tegen insecten. Ontsmetting van dit hout moet en mag plaatsvinden door verhitting of behandeling met methylbromide. Eenmalige behandeling is voldoende voor levenslange ontsmetting. Het gebruik van methylbromide voor ontsmetting van verpakkingshout is een uitzondering van het verbod binnen de Europese Unie om methylbromide te gebruiken (VROM, 2005). In het Protocol van Montreal (1987) is indertijd wereldwijd een verbod op het gebruik van methylbromide per 2015 afgesproken.

Vervoersregelgeving

Er zijn internationale vervoersafspraken (IMDG-Code van de International Maritime Organization, IMO) die voorschrijven dat containers die met een gasvormig bestrijdingsmiddel zijn behandeld tijdens het overzeese transport aan de buitenkant gemerkt moeten zijn en kenbaar gemaakt moeten zijn in transportdocumentatie. Deze verplichtingen zijn via de Wet vervoer gevaarlijke stoffen van toepassing op vervoer per spoor, over de weg en in de binnenvaart.

In de bestaande wet- en regelgeving voor het vervoer van gevaarlijke stoffen zijn naast de transporteur ook de afzender, de belader en geadresseerde aangewezen als verantwoordelijk voor een juiste etikettering van de containers. Ook in de nieuwe Regeling vervoer gevaarlijke stoffen met zeeschepen is deze juridische basis voldoende verankerd. In plaats van alleen de kapitein, zijn de agent, de rompbevrachter, de afzender of diens agent of degene die verantwoordelijk is voor de belading van een container die met een zeeschip wordt vervoerd, verantwoordelijk voor een juiste etikettering.

Arbeidsveiligheid

Werkgevers die containers transporteren en ontvangen zijn op grond van de Arbeidsomstandighedenregelgeving verplicht om hun werknemers te beschermen tegen de risico's die samenhangen met hun werkzaamheden. De regelgeving gaat uit van de verantwoordelijkheid van werkgevers voor veilige en gezonde arbeidsomstandigheden van de werknemers. Voordat een container wordt geopend, moet de werkgever een onderzoek (bijvoorbeeld metingen) uitvoeren naar de risico's bij het openen en betreden van containers waarin zich mogelijke gevaarlijke gassen bevinden. Op basis van het onderzoek dient de werkgever adequate maatregelen te treffen die blootstelling van werknemers aan gevaarlijke stoffen voorkomt.

De Arbeidsinspectie ziet toe op naleving van de Arbeidsomstandighedenregelgeving.

De Arbeidsinspectie kan de werkgever en werknemer bindende aanwijzingen geven, in de vorm van een waarschuwing met termijn van opheffing van de overtreding, het stilleggen van werkzaamheden in situaties dat personen acuut gevaar lopen, het opleggen van boetes en het opmaken van een proces-verbaal.

4 Richtlijn 2000/29/EG van de Raad van de Europese Unie van 8 mei 2000 betreffende de beschermende maatregelen tegen het binnenbrengen en de verspreiding in de Gemeenschap van voor planten en voor plantaardige producten schadelijke organismen.

Consumentenveiligheid

De Voedsel en Waren Autoriteit houdt toezicht op de naleving van wetgeving over voedselveiligheid, productveiligheid, dierziekten, dierenwelzijn, alcohol en tabak. Belangrijk uitgangspunt van de veelal Europese wetgeving is, dat het bedrijfsleven primair verantwoordelijk is voor het veilig produceren, importeren, verwerken, distribueren en op de markt brengen van producten. In haar toezicht gaat de Voedsel en Waren Autoriteit uit van vertrouwen dat het bedrijfsleven haar verantwoordelijkheid hiervoor neemt.

De Voedsel en Waren Autoriteit zal niet op elke melding van gemeten hoge concentratie van gevaarlijke gassen in een container reageren. Immers, een gemeten hoge concentratie in de atmosfeer van een container betekent nog niet dat sprake is van een aantoonbaar risico voor de volksgezondheid, omdat de gemeten waarden nog niets zeggen over de concentraties van deze gassen in het product zelf op het moment dat het de consument bereikt. In deze gevallen wordt de ladingbelanghebbende wel op de hoogte gesteld en moet zijn verantwoordelijkheid nemen en de producten zonodig voldoende ontgassen dat ze geen risico meer opleveren voor de consument dan wel voldoen aan de Regeling residuen van bestrijdingsmiddelen Warenwet. De VWA houdt hier selectief toezicht op.

De Voedsel en Waren Autoriteit is op basis van de Warenwet bevoegd om bedrijven en hun waren te controleren en zo nodig op te treden tegen onveilige producten. Bij overtredingen kan de Voedsel en Waren Autoriteit correctief en punitief (bestuurlijk en strafrechtelijk) optreden. Mogelijke corrigerende maatregelen zijn, afhankelijk van de aard van het product: het toestaan van aanpassing(en), het van de markt laten halen, het laten wijzigen van het gebruiksdoel of het laten vernietigen van een product.

Milieu

In artikel 9.2.1.2 van de Wet milieubeheer (voorheen artikel 2 van de Wet milieugevaarlijke stoffen), staat een zorgplicht. De VROM-Inspectie heeft hiermee de bevoegdheid om de inhoud van containers te controleren. Op grond van de toezichtsbepalingen uit de Algemene wet bestuursrecht kan de VROM-Inspectie containers voor de duur van het onderzoek in de haven vasthouden.